

Sygn. akt III Ca 1319/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Artur Żymelka

Sędzia SO Marcin Rak (spr.)

SR del. Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Małgorzata Gorczyńska - Zawada

po rozpoznaniu 20 grudnia 2017 r. w G.

na rozprawie

połączonych spraw

z powództw (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. przeciwko Skarbowi Państwa - 41 Bazie Lotnictwa Szkolnego w D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z 27 marca 2017 r., sygn. akt II C 2756/14

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od pozwanego na rzecz powódki 900 zł (dziewięćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR del. Maryla Majewska - Lewandowska SSO Artur Żymelka SSO Marcin Rak

Sygn. akt **III Ca 1319/17**

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o. o. w P. domagała się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Jednostki Wojskowej nr 4929 w D. na swoją rzecz 2.126,73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 września 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Dochodzona pozwem suma stanowiła nieuregulowaną przez pozwanego należność z umowy sprzedaży materiałów eksploatacyjnych do przeglądów serwisowych dla 5 wózków akumulatorowych (...), 3 wózków podnośnikowych (...) i jednego wózka podnośnikowego (...), które to wózki dostarczone były uprzednio pozwanemu przez powódkę na podstawie odrębnych umów. Powódka wywodziła, że pozwany nie wnosił żadnych zastrzeżeń co do cen materiałów eksploatacyjnych, podtrzymywał żądanie dokonania ich wymiany i pozwolił na jej dokonanie w okresie 25 - 27 marca 2014 roku. Za wykonane prace powódka wystawiła w dniu 31 marca 2014 roku fakturę o numerze (...). Nadto wyjaśniła, że uprzednio między stronami toczył się spór co do zasady odpłatności za materiały eksploatacyjne dostarczane na potrzeby przeglądów okresowych wskazanego sprzętu przeładunkowego oraz za dojazd

ekipy serwisowej powódki na miejsce wykonania prac. Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie wydany w sprawie II Ca 431/14 przesądził zasadę odpłatności za materiały eksploatacyjne dostarczane pozwanemu i zasadę nieodpłatności dojazdu ekipy serwisowej powodowej spółki. Pomimo treści wyroku pozwany jedynie częściowo, bo do kwoty 3.838,77 zł uregulował cenę za dostarczone materiały eksploatacyjne. Pozostała należność w wysokości 2.126,73 zł stanowiła przedmiot żądania pozwu.

W odrębnym pozwie powódka domagała się od pozwanego zapłaty 5.672 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 września 2014 roku i kosztami sporu. Suma ta stanowiła nieuregulowaną przez pozwanego należność z umowy sprzedaży materiałów eksploatacyjnych do 5 wózków akumulatorowych (...), 3 wózków podnośnikowych (...), jednego wózka podnośnikowego (...) oraz jednego wózka spalinowego podnośnikowego (...) dostarczonych uprzednio pozwanemu przez powódkę w ramach odrębnych umów. Materiały zostały dostarczone i zabudowane w tychże wózkach w dniach 6 - 7 sierpnia 2014 roku, a za ich sprzedaż powódka wystawiła w dniu 28 sierpnia 2014 roku fakturę nr (...). Powódka w tym zakresie podnosiła tożsamą argumentację, co w wyżej wskazanym pozwie. Wywodziła nadto, że na poczet należności z tej faktury pozwany wpłacił jej 5.132,17 zł. toteż do zapłaty pozostało 5.587,28 zł. W sprawie tej wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego pozwany wniósł sprzeciw.

Pozwany odnosząc się do tych żądań podniósł tożsamą argumentację domagając się oddalenia powództw i zasądzenia kosztów sporu. Zarzucił, że faktury stanowiące podstawę żądania powódki nie odzwierciedlają rzeczywistych zdarzeń gospodarczych jakie zaszły między stronami. Odwołując się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, przesądzającego zasadę odpłatności za dostarczone przez powódkę materiały eksploatacyjne do obsługi wózków transportowych wywodził, że ceny materiałów eksploatacyjnych pochodzących od dostawcy nie mogły odbiegać od cen rynkowych, a wynagrodzenie określone we wskazanych fakturach było zawyżone, istotnie odbiegające od cen rynkowych, nieodzwierciedlało też ilości wymienionych materiałów eksploatacyjnych. Zarzucił nadto, że do dnia wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Lublinie, stał na stanowisku całkowitej nieodpłatności za materiały eksploatacyjne zużyte w ramach przeglądów serwisowych, a w dalszych kontaktach z powódką nie wyraził zgody na ceny tych materiałów jednostronnie przez nią narzucone. Nadto zarzucił, że powódka nie wyszczególniła jednostkowych cen wymienionych materiałów eksploatacyjnych. Wskazał też, że uczynił zadość roszczeniu powoda jedynie w części odzwierciedlającej wartość faktycznie zużytych materiałów eksploatacyjnych oraz cen jednostkowych tych materiałów wyszczególnionych przez powódkę poprzednich przeglądów technicznych.

Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z 4 lutego 2016 roku połączył wskazane powództwa do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

W dalszym etapie postępowania powódka ograniczyła drugie z opisanych żądań do kwoty 2.473,38 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 listopada 2014 roku i kosztami postępowania. Pozwany wyraził zgodę na częściowe cofnięcie pozwu wnosząc o zasądzenie kosztów postępowania w tym zakresie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy:

I. po rozpoznaniu sprawy o zapłatę 2.126, 73 złotych:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2 126, 73 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 września 2014 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego na rzecz powódki 717 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. po rozpoznaniu sprawy z powództwa powódki o zapłatę 5.762 złotych:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki 2.473,38 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 listopada 2014 roku do dnia zapłaty;
2. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie;

3. ustalił, że pozwany wygrał sprawę w 57,08 %, pozostawiając szczegółowe wyliczenie w przedmiocie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że powódka zawarła z pozwanym odpłatną umowę sprzedaży materiałów eksploatacyjnych niezbędnych dla serwisowania sprzętu przeładunkowego dostarczonego uprzednio pozwanemu przez powódkę na podstawie umów nr (...) z dnia 14 września 2012 r. i nr (...) z dnia 28 września 2012 r. Powódka w ramach powyższych umów zobowiązana była do dokonywania okresowych przeglądów gwarancyjnych sprzętu, od których dostawca sprzętu uzależniał utrzymanie gwarancji przez okres określony w umowie.

Dostarczone materiały eksploatacyjne zużyte zostały do czynności okresowej obsługi 5 wózków akumulatorowych (...), 3 wózków podnośnikowych (...), jednego wózka podnośnikowego (...) i jednego wózka spalinowego (...). Za materiały zużyte w ramach czynności dokonanych w dniach 25-27 marca 2014 roku oraz dojazd ekipy serwisowej do pozwanego powódka w dniu 31 marca 2014 roku wystawiła pozwanemu fakturę (...), zaś za materiały zużyte w ramach czynności dokonanych w dniach 6-7 sierpnia 2014 roku, wystawiła pozwanemu w dniu 28 sierpnia 2014 roku fakturę FU (...).

Sąd Rejonowy ustalił nadto, że powódka do wymiany stosowała materiały eksploatacyjne autoryzowane przez producenta sprzętu, dystrybuowane pod marką własną (...), zaś ceny jednostkowe tych materiałów ustalone zostały przez nią na początku 2014 roku. Powódka informowała pozwanego, że koszty dojazdu oraz materiały eksploatacyjne zużyte podczas przeglądów winny być uiszczone przez pozwanego zgodnie z cennikiem. Pracownicy powódki przed przystąpieniem do serwisu gwarancyjnego, zarówno w sierpniu, jak i marcu 2014 roku byli zobligowani do okazania „protokołu czynności” zwanego też „kartą pracy”. W protokole tym znajdowały się dwie tabelki, jedna z zakresem czynności oraz druga ze specyfikacją materiałów oraz z podaniem ich ilości. Przed przystąpieniem do prac strony prowadziły korespondencję pisemną, z której wynikały jednostkowe ceny materiałów. Pracownicy powoda nie prowadzili rozmów na temat cen z dowódcą jednostki wojskowej. Ilość materiałów eksploatacyjnych koniecznych do wymiany wynikała z producenta sprzętu. Przy ustalaniu cen jednostkowych powódka kierowała się cenami ustalonymi przez producenta. Od 2014 roku zostały również stworzone pakiety cenowe

Sąd Rejonowy ustalił też, że pomiędzy stronami istniał spór dotyczący zasady odpłatności uprzednio dostarczone materiały i wykonane czynności objęte fakturą nr (...) z dnia 20 listopada 2013 roku. Spór był przedmiotem procesu sądowego prawomocnie zakończony wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie, sygn. akt II Ca 431/14. Wyrok ten przesądził zasadę odpłatności za materiały eksploatacyjne dostarczane dla celów uzupełnienia i wymiany dotychczasowych zabudowanych w sprzęcie oraz zasadę braku powinności ponoszenia przez pozwanego kosztów dojazdu ekipy serwisowej powódki do miejsca wykonania czynności.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że w związku z treścią tego wyroku powódka wystawiła fakturę korygującą nr (...) z dnia 22 sierpnia 2014 r. do faktury nr (...) z dnia 31 marca 2014 r. odliczając należności za dojazd ekipy serwisowej oraz wydłużając do dnia 12 września 2014 r. termin płatności za materiały eksploatacyjne określone w specyfikacji faktury. Na poczet faktury nr (...) z dnia 31 marca 2014 r. pozwany wpłacił powódce 3.838,77 zł. toteż do zapłaty pozostało 2.126,73 zł.

Uwzględniając te ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał za bezsporne, że strony łączyła umowy sprzedaży z dnia 28 września 2012 roku oraz z dnia 14 września 2012 roku. Powołał nadto art. 65 k.c. i art. 535 k.c. a także art. 139 ust. 1, art. 140 i art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wywiódł dalej, że spornym było czy w ramach łączącego strony stosunku zobowiązaniowego pozwany jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia za materiały eksploatacyjne, a jeżeli tak to jaka była cena za te materiały oraz czy powódka mogła obciążyć pozwanego kosztem dojazdu ekipy serwisowej.

Według Sądu Rejonowego w ramach okresowych przeglądów technicznych, koniecznych do utrzymania gwarancji przez okres czasu określony w umowie dostawy mieścił się obowiązek pokrycia przez pozwanego kosztów materiałów

eksploatacyjnych. Koszt tych materiałów był bowiem dodatkowym kosztem umownym, którego nie obejmowała bezpłatna obsługa serwisowa powoda.

Sąd Rejonowy powołując się na art. 580§1 k.c. ocenił też, że powódka była uprawniona do żądania od pozwanego zwrotu kosztów dojazdu ekipy serwisowej do miejsca wykonywania czynności obsługi sprzętu.

Dalej wskazał, że z zeznań świadków oraz dołączonych do akt dokumentów wynikało, iż pracownicy powódki w ramach obsługi technicznej wymienili sporne materiały eksploatacyjne, a przed przystąpieniem przeglądu strona pozwana była zapoznana z kartą pracy, z której wynikała ilość i jakość materiałów potrzebnych do dokonania przeglądu. Karty pracy nie zostały przy tym nigdy zakwestionowane przez pozwanego, a zatem w momencie dokonywania przeglądu wyraził on zgodę na jakość i ilość zużytych materiałów oraz na zaproponowaną przez powódkę. Pozwany wnosząc o dokonanie przeglądu i nie sprzeciwiając się jego wykonaniu akceptował przy tym cenę za materiały, w toczącym się postępowaniu nie wykazał przy tym aby cena ta odbiegała od cen rynkowych. W tym aspekcie odwołał się też do regulacji art. 536 k.c.

W konsekwencji powództwo o zapłatę 2.126,73 złotych Sąd Rejonowy uznał za zasadne w całości, a o kosztach tego powództwa orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. Za zasadne uznał także ostatecznie ograniczone do 2.473,38 złotych powództwo o zapłatę drugiej z kwot, a w pozostałej części (tj. co do cofniętego powództwa) umorzył postępowanie na podstawie art. 203 k.p.c w zw. z art. 355 k.p.c. Powołując się na regulacje art. 1088 k.p.c. ustalił, że pozwany wygrał tą sprawę w 57,08% i pozostawił referendarzowi sadowemu szczegółowe rozliczenie kosztów procesu w tym zakresie.

Apelację od tego wyroku w części uwzględniającej powództwo i orzekającą o kosztach procesu wniósł pozwany zarzucając naruszenie:

- art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., 228 k.p.c., 230 k.p.c., 231 k.p.c., 217§1 k.p.c., art. 245 k.p.c. i art. 316§1 k.p.c. poprzez rażąco dowolną i wybiórczą oceną zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności poprzez: błędne uznanie, że roszczenie powódki jest zasadne gdy pozwany zapłacił powódce całą należność za faktycznie zużyte materiały zważywszy na ceny jednostkowe i specyfikację robót; pominięcie dowodu z przesłuchania pozwanego i błędne przyjęcie, że pozwany wyraził zgodę na jednostronnie narzuconą przez powódkę cenę, gdy cennik zawierający ceny poszczególnych materiałów nie został pozwanemu przedstawiony, a powódka określiła wysokość wynagrodzeni przyjmując nieprawidłową ilość zużytych materiałów; błędnie przyjęcie że powódka przedstawiła pozwanemu inny cennik oraz że ceny jednostkowe inne niż w cenniku były zaakceptowane przez pozwanego; błędne przyjęcie, że w sytuacji w której powódka uzależniała istnienie uprawnień z gwarancji od obowiązku wykonywania przeglądów serwisowych, a pozwany wnosił o dokonanie takiego przeglądu i dopuścił do jego wykonania, jednocześnie wyraził zgodę na jednostronnie narzucone ceny za materiały; pominięcie dowodów, z których wynikało, że powódka pomimo żądań pozwanego nie przedstawiła zapotrzebowania na materiały konieczne do prawidłowej pracy serwisowanych urządzeń, a w konsekwencji błędne ustalenie, że pozwany mógł kupić inne produkty, a zaakceptował produkty przedstawione przez powódkę w oferowanych przez nią cenach; pominięcie dowodów z których wynika, że pozwany zapłacił powódce należność ze spornych faktur w oparciu o faktycznie zużyte materiały i zaakceptowane ceny; błędne przyjęcie, że strona pozwana nie wykazała aby ceny zastosowane przez powódkę odbiegały od cen rynkowych;

- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. przez uznanie, że powódka udowodniła swoje roszczenia gdy nie wykazała ona aby – w stosunku do wcześniejszych – uległy zmianie ceny za poszczególne materiały zużyte przy obsłudze objętej spornymi fakturami;

- art. 328§2 k.p.c. poprzez zaniechanie wskazania przyczyn, dla których Sąd odmówił wiary dowodom przedstawionym przez pozwanego;

- art. 321§1 k.p.c. poprzez rozstrzygnięcie w zakresie nieobjętym żądaniem pozwu i uznanie, że powódka była uprawniona do pobrania opłaty za przyjazd ekipy serwisowej, gdy nie było to przedmiotem żądania pozwu;

- art. 65§2 k.c. przez błędną wykładnię oświadczeń woli stron co do ustalenia jednostkowych cen poszczególnych materiałów, gdy cena na spornych fakturach była nieadekwatna do zakresu przeprowadzonego przeglądu, a powód nie przedstawił innych niż we wcześniejszych specyfikacjach, cen jednostkowych za poszczególne materiały.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenie powództw w części w jakiej zostały one uwzględnione oraz zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów cofniętego powództwa.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zważywszy na obszerność apelacji i wzajemne powiązanie przedstawionych w niej zarzutów Sąd Okręgowy uznał, że zasadnym będzie dokonanie ich łącznej oceny.

Przedmiotem sporu była powinność zapłaty przez pozwanego należności za materiały eksploatacyjne wykorzystane przez powódkę w ramach czynności technicznej obsługi wózków transportowych, dostarczonych uprzednio przez powódkę w ramach odrębnych umów. W postępowaniu nie było przy tym sporne, że pozwany był co do zasady zobowiązany do zapłaty za materiały eksploatacyjne zużyte przy wykonanych przez powódkę przeglądach eksploatacyjnych. Spór dotyczył wysokości kwot jakie pozwany powinien był uregulować.

Co też istotne, powódka nie domagała się od pozwanego należności z tytułu kosztów dojazdu ekipy serwisowej do miejsca wykonania czynności serwisowych. Wywód Sądu Rejonowego, co do uprawnienia powódki do żądania zapłaty z tego tytułu pozostawał zatem oderwany od przedmiotu sprawy.

Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne nie odnosiły się ściśle do wszystkich istotnych w sprawie okoliczności, z tego względu, a także zważywszy na formułowany w apelacji zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. i pozostałych przepisów dotyczących czynienia ustaleń faktycznych, a także art. 328§2 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał za zasadne usystematyzowanie i uzupełnienie tych ustaleń w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, co miało podstawę w art. 382 k.p.c.

Z materiału tego wynikało, że pozwany pismem z 26 lutego 2014 roku zwrócił się do powódki o wykonanie przeglądu gwarancyjnego 5 wózków typu (...), 3 wózków typu (...) i jednego wózka (...). Zlecenie zawierało wnioski o wykorzystanie materiałów eksploatacyjnych wymaganych przez producenta wózków. Pozwany wskazał nadto, że w jego ocenie przeglądy powinny być wykonane nieodpłatnie w ramach ceny za nabycie wózków (pismo k. 18 akt II C 2756/14 SR w Gliwicach).

W odpowiedzi na to zlecenie powódka wskazała, że nieodpłatnie zapewnić może jedynie pracę serwisantów, natomiast pozwany zobowiązany będzie do pokrycia kosztów ich dojazdu do miejsca wykonania czynności oraz pokrycia cen materiałów eksploatacyjnych według załączonej kalkulacji, która wskazywała na ryczałtowy koszt materiałów do obsługi poszczególnych typów wózków: (...) - 390 zł netto za każdy wózek, (...) - 550 zł netto za każdy wózek i (...) 1.250 zł netto za każdy wózek (pismo k. 63-64 akt II C 2756/14 SR w G.).

Podobnie, pismem z 28 maja 2014 roku pozwany zwrócił się do powódki o wykonanie przeglądu gwarancyjnego 5 wózków typu HELI BD, 3 wózków typu (...), jednego wózka (...) i jednego wózka (...). Zlecenie zawierało zastrzeżenie, że w ocenie pozwanego przeglądy powinny być wykonane nieodpłatnie w ramach ceny za nabycie wózków (pismo k. 83-84 akt II C 2014/15 SR w Gliwicach).

W odpowiedzi na to pismo powódka w piśmie z 22 lipca 2014 roku podtrzymała swoje uprzednio wyrażane stanowisko co do zasad odpłatności za usługę serwisową. Wskazała przy tym na ryczałtowy koszt materiałów do obsługi poszczególnych typów wózków: (...) - 390 zł netto za każdy wózek, (...) - 550 zł netto za każdy wózek, (...) 1.250 zł netto za każdy wózek i (...) 3.865 zł za każdy wózek. Nadto poinformowała, że do czynności przystąpi 5 sierpnia 2014 roku (pismo k. 87-88 akt II C 2014/15 SR w G. (1)).

Następnie pozwany w piśmie z 24 lipca 2014 roku wskazał, że potwierdza możliwość wykonania przeglądów w dniu 5 sierpnia 2014 roku, przy czym podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w sprawie (pismo k. 90 akt II C 2014/15).

W kolejnym piśmie, z 25 lipca 2014 roku, powódka wskazała, że przystąpi do realizacji zadania na warunkach określonych w piśmie z 22 lipca 2014 roku (pismo k. 91 akt II C 2014/15 SR w Gliwicach).

Pozwany po uzyskaniu stanowiska powódki zarówno w marcu jak i w sierpniu dopuścił przysłanych przez nią serwisantów do wykonania usługi. Przed przystąpieniem do czynności serwisant przedstawiał karty pracy zawierającą m. in. standardowe ilości materiałów eksploatacyjnych zużytych przy obsłudze każdego wózka. Karty te były każdorazowo akceptowane przez przedstawiciela pozwanego po wymianie materiałów. Rodzaj i ilości materiałów eksploatacyjnych zużytych w sierpniu 2014 roku do obsługi wózka (...) nie różniły się od rodzaju i ilości materiałów używanych do obsługi wózka (...). Już w toku wykonywania czynności serwisanci uzyskiwali informacje o tym, że pozwany nie zamierza płacić za wykonaną usługę (karty obsługi k. 119-135, zeznania świadka H. R. k. 487, zeznania świadka M. M. k. 484, zeznania świadka P. D. k. 486 akt II C 2756/14 w G., karty obsługi k. 95-113 akt II C 2014/15).

W związku z wykonaniem prac w marcu 2014 roku powódka wystawiła pozwanemu w dniu 31 marca 2014 roku, fakturę VAT nr (...) za łączną kwotę 7.272,50 zł brutto (k.9-10 akt II C 2756/14), obejmującą należność za dojazd ekipy serwisowej w wysokości 1.307 zł brutto oraz za komplety materiałów eksploatacyjnych do 5 wózków (...) (po 390 zł netto tj. 479,70 zł brutto każdy), 3 wózków (...) (po 550 zł netto tj. 676,50 brutto każdy) oraz 1 wózka (...) (1.250 netto tj. 1.537,50 zł brutto).

Między stronami toczył się spór dotyczący odpłatności za wcześniej wykonaną obsługę gwarancyjną wózków, na potwierdzenie której wystawiona została faktura VAT nr (...). Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie, z dnia 20 sierpnia 2014 roku, sygn. akt II Ca 431/14, zmieniającym wyrok Sądu Rejonowego w Puławach, przesądzona została zasada zgodnie, z którą czynności obsługi, w tym dojazd ekipy serwisowej powódka zobowiązana była zapewnić bezpłatnie (stosownie do umów o dostawę sprzętu), z kolei pozwany zobowiązany był do ponoszenia kosztów materiałów eksploatacyjnych zużytych w trakcie przeglądów. W tym drugim aspekcie Sąd Okręgowy w Lublinie uznał, że strony zawarły odrębną umowę sprzedaży materiałów eksploatacyjnych, gdyż skarżący przedstawił pozwanemu cennik, a ten wnosząc o dokonanie przeglądu i dopuszczając do jego wykonania zaakceptował te ceny. W tamtej sprawie nie zostało wykazane, aby ceny te odbiegały od cen rynkowych (k. 26 uzasadnienia wyroku w sprawie II Ca 431/14 SO w Lublinie). Ceny w fakturze (...) były w istocie tożsame z cenami stosowanymi przez powódkę w 2014 roku – różnica dotyczyła kilkudziesięciu groszy i to na korzyść pozwanego w stosunku do cen wskazanych w fakturach, których dotyczyło niniejsze postępowanie (faktura k. 164 akt III C 2014/15 SR w Gliwicach)

Po wydaniu tego wyroku, w dniu 22 sierpnia 2014 roku, powódka wystawiła fakturę korygującą do faktury FU (...), w której obniżyła należność o koszt dojazdu ekipy serwisowej i określiła termin płatności na 12 września 2014 roku (faktura korygująca k. 7 akt II C 2756/14).

Dalej, w dniu 28 sierpnia 2014 roku powódka, w związku z wykonaniem prac w sierpniu 2014 roku wystawiła pozwanemu fakturę VAT nr (...) za łączną kwotę 10.719,45 zł brutto (k.93-94 akt II C 2014/15), obejmującą należność za komplety materiałów eksploatacyjnych do 5 wózków (...) (po 390 zł netto tj. 479,70 zł brutto każdy), 3 wózków (...) (po 550 zł netto tj. 676,50 brutto każdy), 1 wózka (...) (1.250 netto tj. 1.537,50 zł brutto) i 1 wózka (...) w wysokości 3.865 netto, tj. 4.753,95 brutto.

Pozwany, po otrzymaniu tych faktur, pismem z 8 września 2014 roku zwrócił się o ich korektę argumentując, że cena za materiały eksploatacyjne jest nieadekwatna i zawyżona w stosunku do faktycznie wykorzystanych materiałów. Wskazał nadto, że ilość zużytych materiałów nie została należycie udokumentowana (pismo k. 161 -162 akt II C 2756/14 SR w Gliwicach).

Powódka nie znalazła podstaw do dokonania korekty i wezwała pozwanego do zapłaty (pismo z 15 września 2014 roku k. 163-164 akt II C 2765/14 SR w Gliwicach oraz pismo z dnia 24 września 2014 roku k. 201 akt II C 2765/14 SR w Gliwicach).

Pozwany w odpowiedzi na wezwanie z 15 września 2014 roku, pismem z 22 września 2014 roku, wskazał na własną kalkulację kosztów obsługi uznając, że powódce należne jest 84,60 zł za materiały do wózka (...), 503,80 zł za materiały do wózka (...) oraz 1.186,55 zł za materiały do wózka (...) (pismo k. 165-169 akt II C 2756/14).

Powódka nie przystała na rozliczenie na takich warunkach domagając się kwot wynikających z cenników przedstawionych przed przystąpieniem do wymiany materiałów (pismo k. 170 akt II C 2756/14 SR w Gliwicach).

W dalszej korespondencji strony podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowisko, pozwany domagał się nadto od powódki przedstawienia mu parametrów materiałów eksploatacyjnych używanych do obsługi wózków, co powódka ostatecznie uczyniła w dniu 21 stycznia 2015 roku (pisma k. 244, k. 342, 343, 344, 347, 361, 507 akt II C 2756/14 SR w Gliwicach).

Pozwany ostatecznie wpłacił na poczet faktury (...) kwotę 3.838,77 zł, zaś na poczet faktury (...) kwotę 5.132,17 zł (potwierdzenia przelewów k. 8 akt II C 2756/14 SR w Gliwicach oraz k. 206 akt II C 2014/15 SR w Gliwicach).

Powódka w 2014 roku stosowała takie same ceny za materiały eksploatacyjne w kontaktach z innymi jednostkami wojskowymi, które bez zastrzeżeń regulowały te należności (dowód: faktury z dowodami zapłaty k. 125-165 akt II C 2014/15).

Tak określone fakty w zasadniczej części nie były sporne, pozwany postawił co prawda zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. oraz dalszych przepisów dotyczących czynienia ustaleń faktycznych lecz treść tych zarzutów wskazywała, że nie kwestionował on poszczególnych faktów lecz wnioski jakie z tychże faktów należy wyciągnąć w płaszczyźnie prawa materialnego. Chodziło tu zatem o zarzut naruszenia art. 65 k.c., który zresztą także został postawiony w apelacji.

Przedstawiony powyżej stan faktyczny wynikał z treści niekwestionowanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym dokumentów oraz zeznań świadków, którym Sąd Rejonowy dał wiarę i których wiarygodności nie sposób było skutecznie podważać w postępowaniu odwoławczym. Nie mógł podważyć tych ustaleń akcentowany w apelacji dowód z zeznań przedstawiciela pozwanego. Wszak (co zresztą trafnie zauważył Sąd Rejonowy) osoba ta nie uczestniczyła bezpośrednio w zlecaniu spornych przeglądów eksploatacyjnych i nie była obecna przy ich wykonywaniu. Co się z kolei dotyczy rodzaju i ilości zużytych do czynności materiałów, to zostały one wykazane przez powódkę kartami pracy zaakceptowanymi przez pracownika pozwanego, a także zeznaniami świadków. Zważywszy, że w chwili wykonywania przeglądów eksploatacyjnych pozwany nie domagał się szerszego udokumentowania rodzaju i ilości wykorzystanych materiałów, trudno było zarzucać powódce, że okoliczności tej nie wykazała innymi jeszcze dowodami. Żadna z okoliczności sprawy nie wskazywała też, aby materiały eksploatacyjne w rodzajach i ilościach wynikających z kart pracy nie zostały wymienione. Zaznaczyć przy tym trzeba, że z karty pracy wynikało, że wykonane w sierpniu 2014 roku czynności obsługi wózka (...) nie różniły się od rodzaju i ilości materiałów używanych do obsługi wózka (...).

Przechodząc zatem do materialnoprawnej oceny zasadności ostatecznego żądania pozwu wskazać po pierwsze trzeba, że jak już wskazano, powódka nie domagała się od pozwanego zapłaty należności za dojazd ekipy serwisowej. Wывód Sądu Rejonowego, że przysługiwało jej takie uprawnienie nie miał zatem związku z przedmiotem postępowania. Nie świadczyło to jednak o naruszeniu art. 321§1 k.p.c. skoro Sąd Rejonowy nie orzekał o obowiązku pokrycia tej należności. Przedmiot rozstrzygnięcia określony został zatem prawidłowo jako pozostała część kwoty za materiały eksploatacyjne zużyte przy dokonanych przez powódkę czynnościach obsługi wózków w marcu i sierpniu 2014 roku, objęte fakturami

FU (...) (po korekcie odliczającej należności za dojazd serwisantów) oraz FU (...).

W toku niniejszego procesu strony nie podważały przesądzonej w sprawie II C 431/14 Sądu Okręgowego w Lublinie zasady, zgodnie z którą łączyła je umowa sprzedaży materiałów eksploatacyjnych na potrzeby nieodpłatnych czynności serwisowych sprzętu transportowego (wózków akumulatorowych, elektrycznych i spalinowych).

Skoro tak, to zgodnie z art. 535 k.c. powódka zobowiązana była wydać i przenieść na rzecz pozwanego własność materiałów, a pozwany zobowiązany był do zapłaty ceny.

Jako, że zawarcie umowy sprzedaży ostatecznie nie było między stronami sporne, to obowiązku zapłaty pozostałej, wynikającej z faktur, części ceny za dostarczone materiały eksploatacyjne, nie mógł podważać fakt wzywania powódki przez pozwanego do dostarczania tych materiałów nieodpłatnie, jak i przekazywanie serwisantom w trakcie czynności informacji o braku zamiaru zapłaty za usługę w ogólności. Podstawowe znaczeniu musiało mieć natomiast to, że każdorazowo przed wysłaniem serwisantów powódka informowała o odpłatności za materiały i w istocie ryczałtowej cenie kompletu takich materiałów do każdego rodzaju wózka. Pozwany po otrzymaniu cennika dopuścił pracowników powódki do wykonania czynności obsługi (co było o tyle istotne, że czynności te wykonywane były na terenie jednostki wojskowej – a więc w miejscu o ograniczonej dostępności). Zarówno przed jak i w trakcie tych czynności nie domagał się bardziej szczegółowej kalkulacji ceny, akceptował też treść kart pracy potwierdzających rodzaj i ilość zużytych materiałów.

Wobec tego uznać należało, że spór między stronami nie dotyczył wysokości ceny, lecz samej zasady odpłatności. Potwierdza to zresztą przebieg postępowania w sprawie II C 431/14 Sądu Okręgowego w Lublinie dotyczącej odpłatności za wcześniej dostarczone przez powódkę materiały eksploatacyjne, note bene ustalonej na niemal tożsamym poziomie (z różnicą kilkudziesięciu groszy za każdy z kompletów materiałów).

W takich okolicznościach, kierując się dyrektywami art. 65 k.c. i art. 353¹ k.c., uznać należało, że mocą czynności konkludentnych doszło między stronami do zawarcia umowy sprzedaży materiałów eksploatacyjnych według cen zaoferowanych przez powódkę i nie zakwestionowanych co do wysokości przez pozwanego do chwili rozpoczęcia czynności obsługi przez serwisantów powódki. Decydujące znaczenie dla takich ustaleń mieć musiały bowiem nie tyle pisemne wezwania do wykonania nieodpłatnych przeglądów, co świadomość pozwanego, że powódka będzie dochodziła zapłaty według przedstawionych cenników i dopuszczenie – pomimo tej świadomości – do wykonywania czynności na postulowanych przez powódkę zasadach.

Nie można tu pomijać, że w istocie analogiczny stan faktyczny, co do wcześniej wykonanych przeglądów, stanowił podstawę do przyjęcia przez Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie II Ca 431/14, iż pozwany jest zobowiązany do zapłaty w istocie tożsamych co do wysokości należności za sprzedaż materiałów eksploatacyjnych. Jakkolwiek orzeczenie to nie było wprost wiążące w sprawie niniejszej, to jednak nie było podstaw do odmiennej oceny zbliżonych faktów zaistniałych w późniejszym okresie zwłaszcza, że miały one wspólne źródło, a to wcześniejsze zawarcie umowy o dostawę i serwis wózków.

Podkreślenia wymaga, że fakt, iż między stronami istniał spór co do samej zasady odpłatności za materiały, nie mógł podważać obowiązku liczenia się przez pozwanego z zapłatą za te materiały. Skoro pozwany znając ich ryczałtową cenę dopuścił powódkę do przeprowadzenia przeglądów i potwierdziła zużycie materiałów, to nie sposób było nakładać na powoda dalej idących obowiązków w zakresie wykazywania swoich roszczeń.

Szczególne znaczenie ma też to, że zarzuty co do powinności bardziej szczegółowego przedstawienia cenników jak i obowiązku przedstawienia parametrów zużytych materiałów pozwany zgłosił powódce dopiero po zrealizowaniu usługi przez powódkę i wystawieniu faktur za sprzedane materiały. Zarzuty te miały wtórne znaczenie dla obowiązku zapłaty, ten bowiem nie wynikał z faktur (będących jedynie dokumentami księgowymi) lecz z wcześniej zawartej umowy sprzedaży materiałów eksploatacyjnych według cen ryczałtowych (jak określała powódka „pakietowych”) dla materiałów wykorzystywanych przy obsłudze poszczególnych modeli wózków.

Z okoliczność sprawy wynikało, że powódka zaoferowała pozwanemu sprzedaż kompletów materiałów eksploatacyjnych za określoną cenę, zaś pozwany dopuścił powódkę do wykonania tak zaoferowanej umowy. Prowadziło to do zawarcia umowy na tych warunkach, zgodnie z art. 70 k.c. Wynikającym z art. 535 k.c. i art. 353 k.c. obowiązkiem pozwanego było zatem zapłacenie ceny za sprzedane materiały. Późniejsze dojście do wniosku, że tak zawarta umowa była dla pozwanego subiektywnie niekorzystna, nie mogło stanowić podstawy zwolnienia się z obowiązku zapłaty zwłaszcza, gdy w sprawie nie zachodziły podstawy do podważania umowy na podstawie art. 58 k.c. lub 388 k.c.

Nie można w tym aspekcie pomijać, że oferowane przez powódkę ceny były w istocie tożsame dla wszystkich jednostek wojskowych, którym powódka dostarczała materiały, co wprost wynikało, że złożonych przez nią do akt faktur w całości przez te jednostki regulowanych (faktury i dowody zapłaty k. 68-114 akt II C 2756/14). Nie podważał tej reguły fakt jednorazowego dostarczenia jednostce wojskowej w K. – B. kompletu materiałów do obsługi wózka (...) za niższą cenę, skoro w tym przypadku komplet obejmował inny rodzaj i ilość materiałów (karta serwisowa k. 337 akt II C 2756/14 SR w G.).

Podważanie przez pozwanego wysokości dochodzonej pozewem należności z powołaniem na koszty późniejszych przeglądów wykonanych przez inny podmiot nie mogło być skuteczne, przede wszystkim z tego względu, że faktury wystawione przez ten podmiot obejmowały co do zasady należności za czynności kontrolne, nie obejmujące materiałów eksploatacyjnych – te bowiem zostały wymienione tylko w jednym wózku (na 9 serwisowanych) i to w ograniczonym zakresie (protokoły i faktury k. 495-505). Zresztą okoliczność, że inny podmiot wykonuje określoną usługę taniej, nie jest niczym nadzwyczajnym w warunkach gospodarki rynkowej. Taka jednostkowa cena nie może być – co oczywiste – podstawowym wyznacznikiem ceny w umowie innych stron.

Nie sposób było też uznać, że strony nie ustaliły ceny za sprzedaż materiałów eksploatacyjnych. Brak określenia ceny skutkować musiałby bowiem przyjęciem nieważności umowy sprzedaży, a fakt jej zawarcia nie był między stronami sporny.

W konsekwencji pozwany był zobowiązany do zapłaty pozostałej części należności dochodzonych ostatecznie przez powódkę wraz z odsetkami za zwłokę. Co też istotne, w zakresie materiałów zużytych na potrzeby obsługi wózka (...) powódka ostatecznie dochodziła tylko tych należności, które były objęte kartą pracy i stosownie do jej treści ograniczyła powództwo, co skutkowało częściowym umorzeniem postępowania i uznaniem jej za stronę przegrywającą w tej części.

Orzeczenie zasądzające ostatecznie dochodzone należności było więc trafne.

Prawidłowe było też rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Jako, że zaskarżony wyrok odpowiadał prawu apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanego. Zasądzona na rzecz powódki należność obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika od każdego ze spornych na etapie postępowania odwoławczego roszczeń połączonych do wspólnego rozpoznania, według stawek minimalnych (450 zł * 2) ustalonych na podstawie §2 pkt 3 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

SSR del. Maryla Majewska – Lewandowska SSO Artur Żymełka SSO Marcin Rak